І чужому научайтесь,
І свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXXII. Ч. 97. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 25-го ТРАВНЯ 1965 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, MAY 25, 1965 No. 97. VOL. LXXII.

У ВАЩИНГТОНІ ВІДБУВСЯ УРОЧИСТИЙ АКТ ЗАВЕРШЕННЯ ПАМ'ЯТНИКА ТАРАСОВІ ШЕВЧЕНКОВІ ВМУРУВАННЯМ ДОКУМЕНТІВ І ЗЕМЛІ З КАНЕВА В ЙОГО ПОСТАМЕНТ

Президент Джансон висловив Комітетові Пам'ятника Шевченкові гратуляції за пам'ятник, висловлюючи надію, що він завжди заохочуватиме до поширення людських прав і вольностей. Президент Акадійського університету проф. Ватсон Ніркконел звеличав урочистість спеціяльною поемою та своєю приявністю.

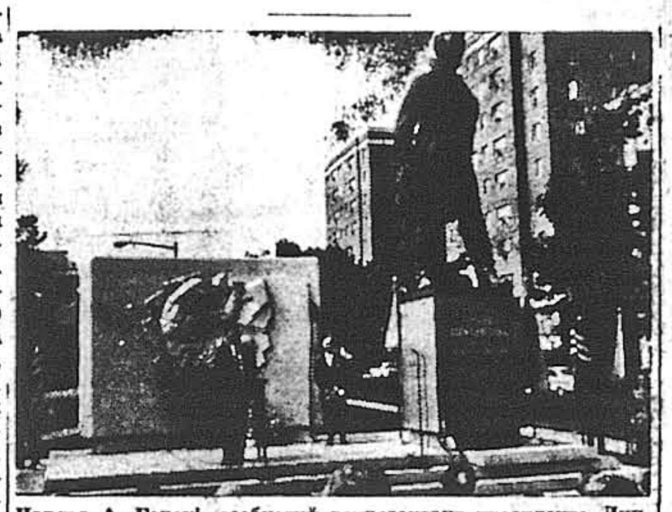
Вашингтон. — В суботу, 22-го травня 1965-го року, в цій столиці Америки над Потомаком відбувся останній формальний акт преславної епопеї, прийняття американською нацією Кобзаря України в пантеон безсмертних. Цим актом було врочисте вмурування в постамент пам'ятника Тарасові Шевченкові на трикутній площі між вулицями 23 і 24-ою та „P" підписаної членами Комітету Пам'ятника Шевченкові Пропам'ятної Грамоти, ґратуляційного листа президента Америки Линдона Б. Джансона, приготованої з нагоди відкриття пам'ятника незабутньої суботи 27-го червня минулого року Пропам'ятної Книги із короткою історією пам'ятника та списком тисяч і тисяч осіб, які своїми пожертвами вможливили здійснення цієї задушевної мрії американських українців, та інших документів, разом із священною землею з Тарасової могили в Каневі, що її пощастило здобути й привезти до Америки без ласки окупанта. Після цих урочистостей біля пам'ятника Шевченкові, що почалися о год. 4-ій по полудні і тривали приблизно півтори години, в залі готелю „Майфлавер", названого іменем корабля перших паломників до гостинних берегів цієї справді обіцяної американської землі, відбувся святочний бенкет і концерт.

В суботу, 22-го травня 1965-го року, була чудова весняна днина. Сонце, що наче місяць у Шевченковій поезії то виринало то потапало за легкими хмаринами, щедро обсипало своїми променями могутню бронзову постать Кобзаря на мармуровому п'єдесталі, та сотні людей із столиці, ближчих, дальших і навіть далеких місцевостей, що зібралися на площі біля пам'ятника, щоб бути свідками цієї останньої формальної врочистости, зв'язаної з будовою та відкриттям пам'ятника. Біля пам'ятника, по обидвох боках ґранітної стіни із плоскорізьбою Прометея, були уставлені американські зоряні та синьожовті українські національні стяги. З другого боку біля пам'ятника стояли з прапорами репрезентанти Української Селянської Партії, один в уніформі Армії УНР, а другий в шараварах та вишиваній сорочці. Перед стіною з Прометеєм був кіш синіх і жовтих квітів та вінок із таких же квітів із стяжками та написом Українського Євангельського Об'єднання Північної Америки. На площі побіч пам'ятника зайняли місце почесної сторожі репрезентанти українських молодечих організацій: Пласту, СУМА, ОДУМ у своїх одностроях. На уставлених на площі перед пам'ятником кріслах зайняли місця почесні гості, між ними президент Української Народної Республіки в екзилі д-р Степан Витвицький, особистий репрезентант президента ЗДА Линдона Б. Джансона та його дорадник в справах столиці Чарлз А. Горскі, президент Університету Акадія в Новій Шкотії в Канаді та головний промовець на цій урочистості проф. д-р Ватсон Кірконел з дружиною, члени Комітету Пам'ятника Шевченкові із своїм головою проф. Романом Смаль-Стоцьким, заступниками голови проф. Олександром Архімовичем та проф. Левом Добрянським, екзекутивним директором Йосипом Лисогором, секретарем д-р Ярославом Падохом та касиром Ігнатом Білинським, дальше священики Католицької, Православної та Євангелицької Церков, репрезентанти багатьох центральних організацій, між ними зокрема численні репрезентанти Голов. Уряду Українського Народного Союзу, що приїхали на цю врочистість у честь Патрона їхньої установи прямо із цілотижневих нарад на Союзівці. А на плятформі біля пам'ятника безнастанно увіковічнював подію на фільмовій стрічці кінопродуцент Ярослав Кулинич.

Починається урочистість

Майже щодо мінути точно у передбаченому в програмі урочистости часі виступив перед поставлений коло пам'ятника мікрофон екзекутивний директор Комітету та майстер цієї церемонії Йосип Лисогір, попередивши приявних, що врочистість починається співом американського й українського національних гимнів. Перший відспівала співачка нюйоркської міської опери Марія Лисогір, а другий почав та продовжував разом з публікою уставлений на плятформі біля пам'ятника чоловічий хор „Прометей" з Філядельфії під диригентурою маестра Івана Задорожного. Після гимнів була зворушлива молитва, яку провів місцевий український католицький парох о. Теодор Данусяр і тоді, на запрошення п. Лисогора, до мікрофону підступив особистий репрезентант господаря цієї країни і її столиці, президента Линдона Б. Джансона, його дорадник Чарлз А. Горскі, та відчитав спеціяльне ґратуляційне послання президента Джансона до Комітету Пам'ятника Т. Шевченкові (текст якого в англійському оригіналі та українському перекладі надрукований побіч. Опісля із короткими промовами виступали голова КПШ проф. Роман Смаль - Стоцький, що склав подяку усім, які причинилися до здвигнення пам'ятника Кобзареві України в столиці Америки: американському Урядові й американському народові та американсько - українській спільноті. З черги проф. Лев Добрянський у своєму слові говорив про пам'ятник Шевченкові як про „другу статую Свободи", як пам'ятник не для минулого, але пам'ятник для майбутнього, бо величні ідеї Т. Шевченка, ідеї волі і незалежности для всіх, все ще очікують на своє повне здійснення. Опісля виголосив своє слово один із найвидатніших репрезентантів науки англо - саксонського світу, великий знавець літератури й культури слов'янських народів, поет і науковець, колишній професор Гарвардського університету і тепер президент університету Акадія в Н. Шкотії в Канаді, проф. д-р Ватсон Курконел. Згадавши про своє знайомство з українцями та українською наукою і культурою, що датується від зустрічі з проф. Андрусишиним на Манітобському університеті в 1920-их роках, проф. Кірконел зупинив свою думку на могутній постаті молотого Шевченка на пам'ятнику, йо-

(Закінчення на сторінці 3-ій)

Чарльз А. Горскі, особистий репрезентант президента Линдона Б. Джансона, виголошує привітання від президента Джансона. Побіч стоїть майстер церемоній, екзекутивний директор Комітету Пам'ятника Шевченкові Йосип Лисогір.

ЛИСТ ПРЕЗИДЕНТА ДЖАНСОНА ДО КОМІТЕТУ ПАМ'ЯТНИКА ШЕВЧЕНКОВІ

THE WHITE HOUSE

May 22 1965

Dear Mr. Chairman:

I congratulate you upon the completion of the monument honoring the great Ukrainian Poet Laureate, Taras Shevchenko.

I take personal satisfaction in the erection of this memorial. As a Senator, in 1960, I gave my full support to the bill authorizing it. At that time I congratulated your organization on this project, and I now renew those congratulations.

May the thousands who will look upon this memorial to Taras Shevchenko be ever reminded of his dedication to the ideals of human rights and the equality of mankind. May they be reminded, too, that this is a cause which has not yet been fully won as long as there are still bonds of servitude which keep men from enjoying their rights and their liberties anywhere in the world.

May the spirit of Shevchenko help and inspire us as we seek ever to enlarge the sphere of human freedom.

Sincerely,
Lyndon B. Johnson.

Chairman
The Shevchenko Memorial
Committee of America

Білий Дім, 22 травня 1965

Пане Голово!

Я ґратулюю Вам за завершення сьогодні пам'ятника на пошану великого українського поета - лавреата Тараса Шевченка.

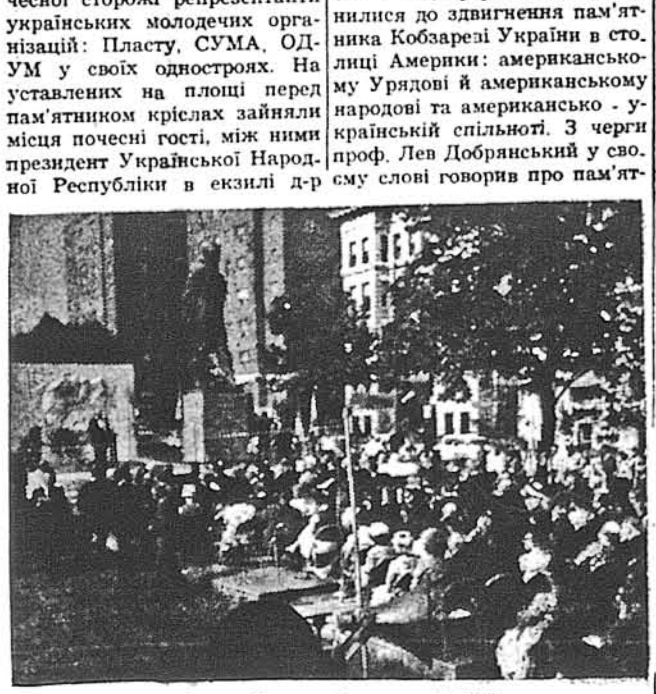
Я маю особисте вдоволення з поставлення цього пам'ятника. Бувши сенатором, у 1960-му році я дав усю мою підтримку для законопроєкту, що уповноважував його будову. В тому часі я ґратулював Вашій організації за цей проєкт, а тепер я поновлюю ці свої ґратуляції.

Нехай тисячам, які глядітимуть на цей пам'ятник Тарасові Шевченкові, завжди пригадується його відданість ідеалам людських прав та рівноправности людства. Нехай їм ще пригадується, що це є справа, яку ще не цілком здобуто, як довго існують кайдани невільництва, що не дозволяють людям втішатись своїми правами і своїми вольностями денебудь в світі.

Нехай Шевченків дух допомагає нам і заохочує нас завжди, коли ми намагаємося поширити сферу людської волі.

Щиро,
Линдон Б. Джансон.

Голові Комітету
Пам'ятника Шевченкові

Проф. Роман Смаль-Стоцький, голова КПШ, виголошує своє слово

Промовляє проф. Ватсон Кірконел, президент університету Акадія в Канаді

The Shevchenko Monument In Washington

(MAY 22, 1965)

By WATSON KIRKCONNELL

I give you for this night a deathless toast,
His nation's quenchless pride, its ardent boast,
In bronze and marble movingly expressed
In this majestic City of the West.
We pledge the marble plinth on which he stands,
We pledge the sturdy feet, the potent hands,
The intrepid eyes, the brow that fronts the earth
With no abasement for his humble birth;
We pledge his dream that saw his people come
Glad and triumphant from their martyrdom,
The serf set free, the nation disenthralled,
Erect, self-ruling, by no foe appalled.

This poet preached in anger, bold and free,
The deathless cause of human liberty.
He had been born a serf, like all his folk;
For twice twelve years he bore enslavement's yoke;
Then, freed by Russian friends, he studied art
And poured forth verses from his burning heart.
For when upon Ukraine he cast his gaze,
He tore aside the soft romantic haze
That cloaked its villages with spurious light
And saw within them depths of utter night,
A festered mass of misery and grief,
Beneath man's pity and beyond relief.
Therefore his poetry aspires to be
A mighty cry to set the captive free —
All serfdom's freedom is his dearest aim;
For this he sets Ukrainian fields aflame;
The fires he laid sweep onward like a tide —
All serfs win liberty the day he died,
And peasants by the million mourn with pain
The martyred Lincoln of their sad Ukraine,
Lining the highway as the ox-drawn hearse
Proceeds the flat, black prairie to traverse,
Bearing his coffined corpse, now mute and deaf,
Six hundred miles from Mosoow to Kiev.

He also was the man, beyond a doubt,
Who saved his nation's faith from dying out:
He took his people's speech, a thing abhorred,
And forged its metal to a flaming sword;
He took his people's visions of desire
And raised them up, a pillar of white fire;
He took their history, by foes ploughed under,
And made its annals march with steps of thunder.
Prince Ihor rides the steppes in warlike mirth —
And heroes' blood stains black Polovtsian earth;
Bold Bohdan holds his court at Chyhyryn;
Great Gonta rages fierce at Lebedyn;
And ravens rend the flesh of many a body
At Berestechko and at Zhovti Vody;
These were the ghosts of dignity and woe
He conjured up from graves of long ago
And clothed with language of surpassing grace
To stir the proud remembrance of his race.

Yet present pain still marred the ancient glory.
In search for images to tell his story
He sought Hellenic myths of ancient date
And there, as symbol of his nation's fate,
He saw a black-plumed eagle rend and mock
Prometheus fettered to the craggy rock.

More than a hundred years have passed away,
And still Shevchenko's spirit broods today
To see his nation once again constrained,
Briefly unfettered but as quickly chained.
The Throne has been replaced by "Marxist culture,"
The Tsar's black eagle by a bold Red vulture;
Prometheus still is shackled to the crag;
The angry Cossack, with a Party gag,
Now tends the assembly line or ploughs the turf —
A kolkhoz-peon or a factory-serf.

So let us keep alive among the free
Shevchenko's love of human liberty.
How can Ukraine's enslavement be reversed
If all the world with tyranny is cursed?
How can we see the dawn of Freedom's laws
If Europe, Asia, the Americas
And Africa go down in bloody doom,
Plotted in Moscow beside Lenin's tomb?
The frontiers of despair with dogs are manned,
Barbed wire and mines by wakeful guards are scanned,
Just to make sure, by murder's iron vise,
No Adam leaves the Marxist Paradise.
Grim were our fate, of this you may be certain,
With all the world behind the Iron Curtain!

Shevchenko lives, nor does he stand alone
In proud memorials of bronze and stone.
His deathless poetry still stirs the heart,
And past the immortality of art
His mighty spirit in our world survives
To rouse from idle sleep our sluggish lives.
Let us not fail, with foemen at the door,
Lest the Great Kobzar's heart should break once more!

ГОЛОВНИЙ УРЯД УНС ЗАКІНЧИВ СВОЇ РІЧНІ НАРАДИ СХВАЛЕННЯМ БАГАТЬОХ РЕЗОЛЮЦІЙ І РЕКОМЕНДАЦІЙ ДЛЯ ДОБРА ОРГАНІЗАЦІЇ І ГРОМАДИ, ПРИДІЛОМ СТИПЕНДІЙ ТА ДОТАЦІЄЮ $15,000 НА КУЛЬТУРНІ І ХАРИТАТИВНІ ЦІЛІ

Головний Уряд Українського Народного Союзу біля пам'ятника Тарасові Шевченкові під час цьогорічних нарад на Союзівці. В першому ряді (зліва) стоять: Олена Штогрин і Марія Демидчук, за ними Олена Олек і Петро Пуцило, далі д-р Вол. Галан, Роман Слободян, Йосип Лисогір, інж. Степан Куропась, Анна Герман, д-р Ярослав Падох, Іван Іванчук, Осипа Олінкевич і адв. Анна Чопик. В другому ряді стоять (зліва): Іван Одежинський, Богдан Зорич, Дмитро Шмагала, Василь Гуссар, Тарас Шпікула, Іван Кокольський, Мирон Куропась, Ярослав Гук і А. Драган.

Союзівка, Кергонксон. — Минулої п'ятниці, 21-го травня, Головний Уряд Українського Народного Союзу закінчив свої останні вже перед черговою, 26-ою конвенцією, повні річні цілотижневі наради, схваливши цілий ряд конкретних резолюцій і рекомендацій для добра і дальшого розвитку цієї великої організації, приділенням шістьох стипендій в сумі $1,000, $600, $400 і трьох стипендій по $200 для здібних і потребуючих студентів та дотацією кругло $15,000 на різні культурні і харитативні цілі.

Нарадами, що почалися в понеділок 17-го травня, проводили в їх в двох останніх, як і в попередніх днях наперемінну головний предсідник Йосип Лисогір та заступники головного предсідника Степан Куропась і Анна Герман. Протоколував перебіг нарад асистент головного секретаря Володимир Сохан, як також утривалено ці наради на стрічці звукозаписної машини, якою опікувався головний радний Василь Гуссар.

Два останні дні нарад

Четвертий і п'ятий день річного засідання Головного Уряду УНСоюзу були присвячені вцілості новим справам, так загального характеру, як теж зокрема організаційним, фінансовим, видавничим та виховним.

Чимало часу віддано організаційним справам, про які в четвертому дні нарад звітували і подавали рекомендації два обласні організатори УНСоюзу: Володимир Гірняк і Степан Гавриш. Вони подали свої підсумки виконаної праці над присднуванням нових членів, підшукуванням та вишколом окружних та відділових організаторів і урядовців, як теж над засновуванням ряду нових відділів.

Після них про працю і пляни на будуче говорив директор Канадійської Канцелярії гол. радний Богдан Зорич. Накреслені ним точки пляну для посилення союзової праці та збільшення росту членства УНСоюзу на терені Канади були включені до рекомендацій гол. секретаря.

Головний Предсідник пропонує

Обширний реферат про започатковані та пляновані праці УНСоюзу, „Свободи" і Союзівки виголосив головний предсідник Йосип Лисогір. Він докладно поінформував учасників нарад м. і. про такі справи:

Затвердження і випуск нових друків аплікацій для дорослих членів.

Старання про затвердження вже виготовлених нових друків аплікацій відділу молоді.

Друк нових книжок вкладок (рейт бук) з таблицями зворотних вартостей і великим вступом — інструкціями для секретарів та організаторів.

Пляни випуску нових брошурок „фактів про УНСоюз".

Потребу популяризації грамот акцидентового забезпечення серед членів і нечленів.

Потребу кращих контактів з округами та відділами, в чому можуть багато допомогти обласні організатори.

Пляни реформи ставок дивіденди, яка мала б бути основана на висоті вкладок і роках важности грамот.

Пляни Будівельної Комісії, яка в часі річних нарад відбула засідання та рекомендувала будову нового приміщення для Головної Канцелярії УНСоюзу в Джерзі Сиіт, або будову нового приміщення для Головної Канцелярії на передмістях Вестчестер Кавнті, евентуально в околицях Нюарку (Іст Орендж), або будову цілого проєкту з приміщеннями на головну Канцелярію, помешканнями та залями для зборів і імпрез, з яких користали б відділи та окружні комітети в Джерзі Сиіт, або в Ню Йорку.

Потребу деяких нових ремонтів на Союзівці.

Пляни конечних направ та закупу потрібних столів і шаф, як і деяких нових машин для друкарні „Свободи".

Пляни та підготову святкувань 75-ліття „Свободи" і УНСоюзу.

Праці над виданням другого тому Енциклопедії Українознавства в англійській мові і дотеперішній стан розпродажу першого її тому.

Продовження та посилення спортової акції.

В доповненні до останньої точки предложив обширніші пляни спортової акції в імені Спортового Комітету УНСоюзу головний радний Василь Гуссар.

ПРОПОЗИЦІЇ ГОЛОВНОГО СЕКРЕТАРЯ

У п'ятому дні нарад, в п'ятницю 21-го травня, головний секретар д-р Ярослав Падох

(Закінчення на сторінці 4-ій)

(З уваги на перевантаження цього числа „Свободи" підсумками річних нарад Головного Уряду УНСоюзу та вістками про вмурування документів в постамент пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашингтоні, інформації про приділення стипендій УНСоюзу та дотації Головного Уряду УНСоюзу на народні цілі будуть подані в черговому числі „Свободи")

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник Ukrainian Daily
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Ідеї вбити не можна

У місяці травні сталися — хоч в різних роках і в різних місцях — дві події, які схожі у своїй ґенезі і своїх наслідках: 25 травня 1926 року большевицький аґент убив на вулиці Парижу Голову Директорії Української Народної Республіки, Головного Отамана Симона Петлюру, а 23 травня 1938 року в Ротердамі большевицький провокатор убив колишнього полковника і командира корпусу Січових Стрільців, Голову Проводу Українських Націоналістів, Євгена Коновальця. Кожна з цих постатей займала інше становище в суспільній єрархії української нації і в державному апараті: Симон Петлюра був головою держави, був державним мужем і символом збройної боротьби проти Росії за державну волю України. Євген Коновалець був високим старшиною в Армії УНР, який згодом очолив підпільно-революційний рух. Обох їх єднала спільна риска: безперервний, динамічний активізм на антиросійському фронті. І за це проти кожного з них видано в Москві наказ смерти.

Однак, большевики грубо помилились, коли думали, що, звівши з цього світу ці особи, зліквідують також ідеї, що їх вони репрезентували. Вбивство Симона Петлюри одним помахом зліквідувало всі внутрішньоукраїнські суперечки, які до того часу велися довкола деяких державних актів, пов'язаних з його іменем. Ім'я Симона Петлюри перейшло до історії, осяяне авреолом мучеництва, і коли за його життя не всі, може, українці признавалися, що вони „петлюрівці", після його мученицької смерти ця назва стала почесною, рівнозначною, з українським державницьким „вірую". Сьогодні, в 39-ті роковини з дня вбивства Симона Петлюри, українська державницька ідея однаково жива, як була тоді. Тепер, коли в Україні ця велика ідея може жити тільки в підпіллі, українська вільна громада в діяспорі одверто плекає її і пропаґує, вірячи, що скорше чи пізніше прийде день її тріюмфу.

Те саме можна сказати про Євгена Коновальця, якого не перестали звеличувати його послідовники, вояка-полководця, засновника революційного політичного руху в 20-их рр., знаменитого організатора і — активіста. Симон Петлюра і Євген Коновалець займали за життя різні становища, але обидва були фанатиками збройної боротьби проти Росії — білої чи червоної, боротьби за вільну державну Україну. І тому в роковини їх мученицької смерти належить їм доземний поклін.

Попередження Едгара Гувера

З оприлюднених тепер зізнань директора Федерального Бюра Інвестиґацій, Едгара Гувера, складених ним в одній з конґресових комісій ще в березні ц. р., американська публічна опінія мала змогу довідатися про чимало важливих даних не лише щодо комуністичної інфільтрації в американських університетах, але й також веденої Совєтами шпигунської роботи в рамцях т. зв. культурного обміну. „Шпигуни включені в кожну совєтську групу, яка відвідує З'єднані Держави Америки: наявні вони серед совєтських дипломатів, журналістів, науковців, господарників, студентів та всяких діячів культури", — заявив Едґар Гувер, найбільш компетентна і поінформована людина в цьому відношенні.

Конкретизуючи й доповнюючи свою заяву, директор Ефбі-Ай ствердив такі факти: „В кожній групі, яка прибуває до ЗДА в рамцях т. зв. культурного обміну, чи навіть у надсиланих сюди студентських делеґаціях неминуче є члени совєтського Комітету Державної Безпеки, в російському скороченні КҐБ, офіційної совєтської шпигунської установи, яка продовжує роботу ҐПУ й НКВД.

Ствердження Едґара Гувера важливі й актуальні не тільки для американських установ і організацій, які з такої або іншої причини мають брати участь в утримуванні зв'язків із прибулими до ЗДА совєтськими делеґаціями й місіями. Їх мусять взяти до уваги також і національні групи в ЗДА, особливо тепер, у зв'язку з посиленим надсиланням з СССР різних „національних" нібито за складом „делеґацій" із спеціяльним завданням нав'язувати „контакти" з тими чи іншими національними еміґраціями. В усіх цих випадках треба пам'ятати, що до кожної із таких культурних чи фахових делеґацій приділені окремі опікуни із КҐБ, як також і те, що аґенти КҐБ можуть бути й між самими членами тих делеґацій. Це не значить, що кожний совєтський „турист" мусить бути „каґебістом", але такої можливости не можна виключити навіть у випадку приїзду хоч би й найбільш невинного на перший погляд культурника, що ним може бути і письменник, і маляр, і актор, і навіть студент, що плянує тут студіювати мистецтво або літературу.

Попередження Гувера може бути з цього погляду дуже корисним при трактуванні таких або інших „гостей" з того боку і у встановлюванні належної у відношенні до них поведінки.

НА ЗАХИСТ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

У зв'язку з маніфестацією працівників української культури, що її заініціювала на день 6-го червня ц. р. в Торонті Управа Наукового Товариства ім. Шевченка в Канаді, проголошено заклик-статтю такого змісту:

Нові ставленці московсько-большевицького режиму проголосили недавно в пресі дві заяви, які повинні поважно застановити українську еміґрацію та спонукати її — підняти рішучу протидію.

Перша з цих заяв говорить, що, не зважаючи на усунення М. Хрущова від влади, програми XX, XXI і XXII з'їздів КП СССР будуть і надалі вповні зобов'язувати і що вони будуть далі реалізовані.

Друга заява каже, що культурна політика в СССР також не уляже змінам і що ніякої коекзистенції ідей в СССР не буде. Буде продовжуватися боротьба з ревізіонізмом, формалізмом, абстракціонізмом, модернізмом та „буржуазним націоналізмом". Соціялістичний реалізм залишиться єдиною, випробуваною методою в усіх родах мистецтва і буде далі зброєю партії в процесі перековування народів СССР на комуністичну суспільність, на новий тип „совєтської нації".

Обидві заяви появилися в офіційному органі КПСС „Правді".

Щоб досягти поставленої собі цілі, КПСС постановила переміщувати надвишки населення европейського терену СССР у малозаселені терени Азії, щоб змобілізованими в такий спосіб силами краще експлуатувати природні багатства та швидше освоювати некультивовані терени. Допоміжним в цьому для уряду є те, що комуністична система вивласнила селянство з землі, і воно стало матеріяльно залежним від державних верстатів праці і прожитку, а розбудова індустрії дає претекст і можливість перекидати населення відповідно до плянів державного центру.

На основі цих спроможностей, за останньою програмою КПСС т. зв. „національні" або „союзні республіки" мають бути перетворені з національних у „багатонаціональні". Реалізація цієї програми проходить і проходитиме на засаді „дружби народів", „допомоги" відсталим економічно республікам фаховими кадрами робочої сили і т. п. РСФСР і Україна, диспонуючи надвишкою населення і кваліфікованими кадрами робочої сили, допомагають освоювати багатства земель Сибіру, Казахстану, Киргизії, Узбекістану і інших національних республік, перетворюючи їх (як, наприклад, Казахстан) у багатонаціональні. Казахи сьогодні творять у своїй республіці лише 30% населення.

Одначе цей процес відбувається також і в Україні, хоч Україна не потребує нічиєї допомоги „кваліфікованими робочими кадрами". За час від 1939 року під цим претекстом переселено в Україну 4 мільйони москалів, а з України вивезено таку ж кількість українців у інші терени европейських і азійських республік СССР. При тому треба ствердити, що російське населення не лише подвоїлося чисельно в Україні, але одночасно права російської мови в Україні і в інших національних республіках піднесено до значення міжреспубліканської, всесоюзної мови, мови „інтернаціональної" і „другої рідної мови", як мови „одної батьківщини одного совєтського народу, будівника комунізму". Цей плян і практика настільки реальні, наскільки вимішане населення в міжнаціональних республіках починає відчувати потребу одної спільної мови для порозуміння. Грузинові, узбекові і татаринові в Україні російська мова є потрібна як „інтернаціональна" такою мірою, як українцеві, молдаванинові і німцеві вона потрібна для взаємного порозуміння в Казахстані. Спираючись на цей факт і передбачаючи з нього вихідні, Москва видала новий шкільний закон, в дусі якого про мову навчання у кожній республіці рішають батьки дітей. В такий спосіб російські школи в Україні дістають дітей усіх національних меншин, а в Казахстані українців, які вибирають російські школи замість казахських просто тому, що російські є куди більш доступні для україномовних дітей. В такий спосіб також грузини вибирають в Україні російську школу, тим більше, що жадна меншина, крім російської, не має забезпечених прав, якщо вона не є корінним населенням у національній республіці, у якій хвилево перебуває. Отже перетворення національних республік у багатонаціональні є звичайним засобом не лише для перемішування населення в СССР з метою біологічно ослаблювати національні республіки, але рівночасно засобом для асимілювання народів СССР і русифікування їх.

При тому мовою науки і мистецтва призначено мову російську. Мови інших національностей призначено лише для хатнього вжитку і пропаґанди комунізму серед сільського населення, яке ще послуговується іншими, не російською мовами. Усі журнали наукового характеру при Академіях Наук союзних республік друкується російською мовою, ця ж мова є також викладовою мовою в університетах тих республік, за винятком лише деяких дисциплін. Урядовою мовою всюди є російська мова. Вона є й розговірною мовою по містах. Дістьcя це за пляновим спрямовуванням при допомозі радіо, телевізії, кіна і т. п. Національні науки і література існують лиш для того, щоб викривлювати історію, літературу та мистецтво тих народів, щоб фальшувати думки найкращих постатей тих народів, а при допомозі незвичайно зменшених тиражів і видавничої політики зводити всю літературу тих народів до примітивізму, витворюючи в читача комплекс меншовартости.

Українська література на еміґрації присвячувала багато уваги справі фізичного ґеноциду — народовбивства як засобу московських большевиків закріплювати своє панування в Україні шляхом колективізації, голодових мас сакр, запроторювання до концтаборів і т. д. Після припинення масового мордування та висилок у табори, дехто на еміґрації починає вірити у „відлигу", а є й такі, що починають вслід за західніми співіснувальниками і миротворцями говорити про „нові політичні шляхи" за визволення України. Ці наївні сладодухи починають пропонувати тактику використовування „відлиги" для будування України знутра СССР при допомозі культурних діячів в Україні. Це і є ідея „реалітетів і контактів".

Хочемо звернути увагу на факт, що на ділі немає ніяких передумов для такої „нової" політики, ані підстав для того, щоб замінювати Самостійну Україну і боротьбу за неї на — УССР.

На доказ цього наводимо цитату з програми XXII з'їзду КПСС, де (на стор. 217) є така ухвала, піддержана і реалізована новим режимом:

„Не можна не відмітити наростаючого бажання неросійських народів оволодіти російською мовою, яка стала фактично другою рідною мовою всіх народів СССР, засобом їх міжнаціонального спілкування, присвоєння кожній нації культурних досягнень усіх народів СССР і світової культури ... В нашій країні проходить процес зближення націй, скріплюється їхня однорідність. У ході розвинутого творення комунізму буде довершене повне злиття націй. Трапляються, звичайно, і такі люди, що нарікають з приводу стирання національних різниць. Ми будемо піддержувати ... процес все тіснішого зближення націй і народностей, що проходить в умовах комуністичного будівництва... Обов'язково треба змагати, щоб виховання мас відбувалося в дусі пролетарського інтернаціоналізму і совєтського патріотизму. Потрібно з усією большевицькою непримиренністю викорінювати навіть найменші прояви націоналістичних пережитків ..."

Ця цитата — це лише один з багатьох „проєктів на ліквідацію" духового життя народів СССР, в тому числі й українського. Ці проєкти реалізуються з большевицькою непримиренністю до кожного прояву опору народів у боротьбі за існування. В обличчі цієї загрози нашим обов'язком є освідомити не лише українців на еміґрації, але і ввесь вільний світ, що большевицька „коекзистенція" з народами Заходу — це тільки необхідний Москві на сьогодні „мир" і спокій, щоб без перешкод іззовні варити народи у кітлі імперії, щоб після того могти реалізувати, без Ахіллової п'яти, світову революцію.

Вважаємо конечно потрібним в часі, коли Москва нищить українську культуру, висилає абсольвентів українських університетів і високих шкіл на працю поза межі України, висилає сотні тисяч української молоді на цілинні землі та в копальні і на лісові роботи в Азію, коли вона насильно русифікує український правопис та мову штучно препарованими російсько-московськими словниками, промовчує справжню українську науку та мистецтва і друкує тільки пропаґанду і фальсифікати з історії України та її літератури, коли вона фальшує правду українського народу в творах Шевченка і, нарешті, населює Україну московським елементом та русифікує ним український народ, — ЗААПЕЛЮВАТИ до працівників культури на еміґрації ВИСТУПИТИ НА ЗАХИСТ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ І НАРОДУ в т. зв. УССР.

СУПЕРНИЦТВО ДВОХ БЕЗСИЛИХ

Криза в Домініканській республіці виявила якнайкраще безсильність та безпорадність двох міжнародних організацій: реґіональної Організації Американських Держав і світової організації Об'єднаних Націй. Рахуючись із фактом, що латиноамериканські країни не становлять одностайного політичного чинника, що вони роз'єднані різними політичними філософіями, зокрема різними концепціями, як протиставитись комуністичній загрозі, рахуючись, врешті, з фактом, що Організація Американських Держав — це важка й скомплікована машина, яка вимагає довгого часу, поки з неї вийде якесь конкретне діло — президент Джансон через три дні після вибуху в Санто Домінґо революції, що загрозила життю американської колонії і висунула реальне мариво комуністичного режиму — вислав туди 28-го квітня своє військо.

Відомо, що з цього приводу зчинився крик на трьох фронтах: в латиноамериканських країнах, де ще ресантименти проти північноамериканського сусіда з минулого сторіччя перемішані з актуальною заздрістю, — на терені Об'єднаних Націй, де Совєтський Союз використав нагоду для нової атаки проти Америки в дусі холодної війни — та на внутрішньоамериканському терені, де всі ультраліберальні й ультрадемократичні кола, підсилені червоними та рожевими елементами, виступили в обороні домініканської „демократії", „загроженої" не Кубою Фіделя Кастра та його протекторами Москвою і Пейпінґом, а Америкою Линдона Б. Джансона.

Однак американський Уряд негайно задокументував, що він не має ніяких політичних чи економічних інтересів в Домініканській республіці, за вийнятком одного: щоб та республіка не перетворилася в другу Кубу Кастра. Тому ЗДА звернулися до Організації Американських Держав, щоб вони перебрали на себе відповідальність за відновлення в Домініканській республіці миру та ладу і щоб активно допомогли створити там такий новий уряд, який можна було б уважати за авторитетне представництво народу, а не за перехідну стадію до комуністичного режиму. ЗДА запропонували ОАДержав вислати до Сан Домінґо свою мирову посередницьку місію і якнайшвидше скласти й вислати туди свою латиноамериканську військову експедицію, де американське військо — у значно зменшеному складі — становило б тільки одну частину, підпорядковану спільному командуванню і спільній політиці. Тому й на терені Ради Безпеки ОН ЗДА зайняли спершу своє давнє принципове становище, що спершу реґіональні організації повинні старатися розв'язати реґіональні конфлікти, — в даному випадку Організація Американських Держав.

7-го травня ц. р. створено, нарешті, Мирову Комісію Організації Американських Держав з 5-ох членів, під головуванням Рікарда Кольомба з Арґентини. Але, крім деклярацій про делеґування до спільної військової експедиції „символічних" малих формацій, разом неєповна 500 вояків, справа сформування такого війська не посунулася ані на крок вперед. І сама ота дипломатична Мирова Комісія, позбавлена авторитету що ним у таких випадках завжди є рішуча постава та мілітарна підбудова, не зуміла завести в Санто Домінґо ані тривкого військового перемир'я, ані тим паче — компромісового уряду.

Тоді президент Джансон вислав до Санто Домінґо 4-членну власну дипломатичну посередницьку місію, а Рада Безпеки ОН дістала просьбу від домініканських ворохобників — вислати свою місію. Коли це звернення палко підтримали СССР, Франція і генеральний секретар ОН У Тант, то в тій ситуації ЗДА не спротивлялися висланню такої місії від ОН, дармащо можна було передбачити, що така „інфляція мирових посередників" великої користи не принесе.

Сумні наслідки такої гіперпродукції посередників виявилися дуже скоро: названий угорі арґентинський дипломат, голова Мирової Комісії Організації Американських Держав, зрікся на знак протесту проти „втручання" Об'єднаних Націй в справу, за яку взялася та Організація. Ця суперечка і це суперництво двох організацій — ОАД і ОН — всередині спаралізованих спорами і нездібних до ніякої конструктивної розв'язки будь-якого поважного сутнього конфлікту, є неповажним, але й трагічним видовищем. Воно виявило яскраво, що в добі існування великодержавницької потуги Москви й Пейпінґу, „мирне перековування", ведене чинниками без авторитету й без екзекутивних можливостей, — засуджене на невдачу.

Ані Об'єднані Нації, ані Організація Американських Держав не всилі завести ладу в такій країні, як Домініканська республіка, яка не має сильної демократичної партії, ані традиції і яка стала найпершою ціллю комуністів, що намагаються перетворити її на другу Кубу.

Тому правильно рішили у Вашинґтоні: поки не буде ґарантії, що в Санто Домінґо справді настав мир і справді є такий режим, що не захитається під першим ударом комуністичної субверсії, американське військо залишиться там, як ґарант миру для всього американського континенту, — не вважаючи на ремствування і наклепи міжнародних явних і замаскованих комуністів та непричетних до дійсности цього світу пацифістів.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЩЕ ПРО ПОЛК. К. ДАЦЬКА

З голосів, що появилися на сторінках „Свободи", бачу, що йде плутанина щодо ранґи покійного полк. Кирила Васильовича Дацька. І слушно в останній нотатці („Свобода" ч. 78) С. Д-ко звернув увагу, що Покійний заслуговує на більшу увагу за ту працю, що її виконав для свого народу. І автор цих рядків нині не написав би їх, якби Покійник в останній хвилині не врятував його від ґестапівців.

Це правда, що, вийшовши із-за колючих німецьких дротів завдяки недавно померлому визначному українському журналістові Генадієві Которовичеві, Кирило Васильович Дацько подавав свою військову ранґу — майор. Доля хотіла мене зв'язати з Покійником працею і я, по виході з тюрми, працював у відділі пропаґанди Українського Визвольного Війська в Берліні, шефом якого був полк. Кирило В. Дацько. Працювали з нами, як згадав С. Д-ко, Олександер Скоропис - Йолтуховський, полк. Варфоломій Євтимович, полк. И. Мандзенко, майор Мироненко. Гадаю, що Покійний Кирило Дацько був у ранзі полковника, а не підполковника. У своїх найближчих споминах я спинюся докладніше над цією не пересічною постаттю наших часів.

Полк. К. В. Дацько якось розповів авторові цих рядків такий епізод. У „київському кітлі", бувши командиром відділу (не називаю, бо забув) у ранзі майора, він звернувся до своїх воїнів: „Ану, хлопці, спробуймо, чи з німцями можна битися". І ми, — казав він, — як наперли, як сипнули по них, то розбили на дріб'язок! Тоді полк. Дацько звернувся до бійців і сказав перестати бити німців, бож „ми 20 років на них чекали". І пішли, казав, дурні за дроти.

Полк. Кирило Дацько був надзвичайно рухливою людиною. Він був між тими першими, які у Швайнфурті в 1946, напровесні поклали свій підпис під перший, так би сказати, журналістичний з'їзд, що став поштовхом до скликання великого з'їзду в Новому Ульмі. Підписали цей документ ще: Юліян Ревай, ред. Г. Которович і автор цих рядків. Але про всі ці справи іншим разом. Сьогодні клоню голову перед великим сином української землі, що походив із рідного села українського генія Тараса Шевченка.

Петро Ямняк

Пассейк

НЕНАЧЕ КУЩ ЯСНИЙ...

Неначе кущ ясний — багаття
Сипнуло іскрами на луг.
Виводить місяць між латаття
Свій золотий блискучий плуг.

Зоря вечірня знов зіходить
У яворовому краю.
Дівоча пісня супроводить
Веселу молодість мою.

І я пройду між рідних вулиць,
Зустріну соняхів привіт,
Неначе сон той промайнулець
Напровесні юнацьких літ.

І замилуюсь буйним хмелем
Біля знайомого двора,
Де мрії любої джерелам
У щастя вилитись пора.

ВАСИЛЬ ДІДЕНКО.
м. Гуляй-Поле
на Запоріжжі.

А. Власенко-Бойцун

ГОСПОДАРНИК-ПРОМИСЛОВЕЦЬ У ТВОРЧОСТІ У. САМЧУКА

(1)

Другий тип працьовитого й енерґійного героя - господарника змальовує Самчук у двох своїх повістях: „Кулак" і „Ост" І і II, „Морозів хутір" і „Темнота". Обидва головні персонажі названих повістей, Лев Бойчук та Іван Мороз, найбільш питомі, можна сказати стовідсоткові герої Самчука. Таких українська література ще не знала. Перший промисловець в европейському розумінні, другого господарника - евразійця називає Г. Шевчук „імперською людиною". Кар'єра першого проходить у міжвоєнній Польщі, кар'єра другого — в СССР.

І Бойчук і Мороз вийшли з села, а опинившись в несприятливих обставинах, зуміли виплисти на поверхню людського моря своїми здібностями: вмінням працювати та вмінням зорганізувати систему праці. Обидві повісті показують сильних людей, що вміють пробивати шлях не геройством, не злочином, а знову ж таки працею.

Над романом „Кулак" працював Самчук в тому же часі, що й над хронікою „Волинь", і тому обидві повісті мають багато спільних мотивів. В обох насвітлює автор радянофільство в Західній Україні у 30-их роках нашого століття. Полягало воно в тому, що багато людей, а особливо молоді, які не були безпосередніми свідками революції, вірили в комуністичну пропаґанду, в совєтську конституцію, в право „самовизначення включно до відокремлення", в українізацію, і — мандрували на схід. Багато з них загинули під час репресій, а дехто розчарований вернувся. Голод 1932-1933 років поклав кінець галицькому і волинському радянофільству. Власне радянофільство змушує юнака Бойчука „шукати щастя" в СССР.

Юнаком володіють два праґнення: жадоба знання і жадоба значення. Надія, що в Києві він зможе здобути освіту та становище, жене його до столиці, і там він, як і Володько, попадає в тюрму. „Двері зачинились. Лев опинився сам ніби в могилі, начиненій рухливими кістяками. Кістяна братія розгвинтилась і бомбилась на п'ятдесять дев'ять ладів" („Кулак", Чернівці, 1936 р. стор. 78).

Бойчук був шістдесятий. Тюремне оточення скоро виліковує його від симпатій до совєтської системи. Він прагне науки, цивілізації, мріє про кар'єру, а тут зустрічає виснажених фізично і вбитих духово людей. Йому здається: „... що те оточення мертве, що воно німе і глухе, що вбито в ньому все, що відзначає людину". („Кулак" стор. 91).

Самчук з великою докладністю змальовує тюремне життя: бруд, голод і відсутність навіть примітивних санітарних умовин. Він дає знамениті сильветки в'язнів, прізвищами яких названі поодиноко розділи: Йорданов — колишній московський купець; Шамбелян, по-мистецьки змальована постать відсталого і жорстокого куркуля; Китай — політрук, що тікав у Польщу; і Павловський, куркульський син, для якого школа в СССР закрита. З останнім єднає Бойчука бажання науки і життьових досягнень, і тому обидва юнаки стають друзями.

Зміна поглядів майбутнього „кулака" постає під впливом інших в'язнів, що не зовсім переконує, хоч сама тюрма зображена так реалістично, а терпіння в'язнів так докладно, що нагадують описи Достоєвського в „Записках из подполья".

В другій частині роману Самчук показує блискучу кар'єру обох юнаків, що, вийшовши з тюрми, закінчують у Польщі школу, Бойчук — торговельну, Павловський — малярську.

В короткому часі Бойчук стає багатим і впливовим, він розбудовує деревну та паперову промисловість і нав'язує торговельні зв'язки з Німеччиною й Англією. Розбудувавши своє підприємство, Бойчук дає працю сотням безробітних і мріє про індустріялізацію Волині. Він — піонер у цій ділянці: „Моя філософія, вести світ до кращого. Я прагну бути чинним ..: бути вільним і бути сильним". (Там же, стор. 201).

В романі „Кулак" Самчук прославляє сильну людину, людину праці і поступу, яку автор протиставить слабій людині, пасивности і відлеглості. В цьому романі росте Самчукова „надлюдина", на що вказує і мотто, взяте від Ніцше: „Я дуже щасливий, що поставив проти себе все хворе і добродійне".

„Кулак" — ідеологічний твір Самчука. В ньому Самчук обороняє творчу, активно діючу, підприємливу, „свою сильну" людину, яка ще не була насвітлена в українській літературі. Автор вказує, що життям кермують не ідеології, а ідеї, які виникають не з туги одиниць за ідеалом, а з потреби вдосконалення життя, його конкретних вимог.

Герой роману твердить: „Тепер настає час ділових людей, людей практичних у широкому розумінні, людей з головами на в'язах. Я міг би вказати вам на приклади інших народів, але то таке очевидне, що зайві тут слова. Я, пане мій, не за капіталістичну систему господарки, але й не за соціялістичну. Я за систему природного розвитку, за систему, в якій диктуватиме не доктрина, а національна необхідність і національна раця. Ось моя система". („Кулак", стор. 247).

Самчук вірить, що індивідуальна ініціятива „ділових" людей відіграє першорядну ролю в житті нації, що без неї не буде ані промислу, ані добробуту серед населення. Він вірить, що тільки сильні люди, тобто індивідуальності, всилі піднести і матеріяльний і духовий рівень народу. Автор, однаково ж, не протиставить індивідуальности — масі, а радше вказує, що вони одне одного доповнюють. Індивідуальність плянує, творить і веде маси; маса, натомість, продукує індивідуальність і консумує досягнення індивідуальности. Індивідуальність без маси, на думку автора, так само немічна, як маса без індивідуальности.

Поруч Лева Бойчука, в романі „Кулак" є ще друга індивідуальність, — художник Павловський, що перебуває за кордоном, в Парижі, де здобуває нагороду за мистецькі твори і стає загальновідомим малярем.

Створюючи постаті цих двох індивідуальностей промисловця і маляра та показуючи їхні великі досягнення, Самчук неначе ставить знак рівности між матеріяльними і духовими надбаннями.

Збагачуватись матеріяльно, за автором, це збагачуватись і духово. „Матеріяльне і духове — це одна цілість, лишень два бігуни" — твердить Самчук. Ця доктрина пронизує творчість Самчука, і цим він різниться від своїх попередників.

Совєтські критики називають Самчука „письменником куркульства" (Юрій Мельничук, „Жовтень", ч. 6. 1957, ст. 112), і в цім є певна доза правди. Герої Самчука цінять матеріяльні добра, власне майно, приватну ініціятиву і соціяльну позицію, і цим вони куркулі.

Самчук навіть протиставить комуністичному кличеві — „Пролетарі всіх країн, єднайтеся!" — свій власний клич: „Кулаки всього світу, повстаньте!" („Кулак", стор. 87). Бо для нього не колектив-маса, але одиниця - індивідуальність є рушієм поступу людства. Цей свій клич ілюструє письменник знаменитою сценою, в якій кулак Бойчук допомагає колишньому кулакові Шамбеляну, співтоваришеві з в'язниці, ще раз почати нове господарство, чим і закінчує цей суспільно - філософічний роман.

Кар'єра другого господарника Івана Мороза, кулака, проходить в СССР.

У Морозі поєднує Самчук дві сили: біологічну і духову, що дозволяють героєві вирости понад довкілля і творить синтезу народного і загальнолюдського, що з черги уможливлює героєві бути і народним і „імперським" одночасно. В центрі трилогії стоїть, отже, „малорос", будівник Евразії.

(Далі буде)

АКТ ЗАВЕРШЕННЯ ПАМ'ЯТНИКА Т. ШЕВЧЕНКОВІ . . .

(Закінчення зі стор. 1-ої)

го символіці та значенні як для українців, так і американців та всього культурного світу й його найвищих ідеалів та змагань.

Документи вмуровано

Після слова проф. Кірконела відбувся головний акт цієї врочистости: вмурування великої урни із нержавіючої сталі з документами та землею з могили Шевченка в Каневі в постамент його пам'ятника у столиці Америки. Майстер церемонії п. Лисогір чітким голосом запросив, щоб біля пам'ятника зайняли місце репрезентанти Комітету Пам'ятника Шевченкові та делегації багатьох крайових українських установ і організацій. Процесію делегацій очолювали зодягнені в національні одяги жінки з Української Жіночої Допомогової Організації в Ню Йорку. В делегації УНСоюзу, крім членів Голов. Екзекутивного Комітету пп. Йосипа Лисогора, д-ра Ярослава Падоха та Романа Слободяна і голови Контрольної Комісії д-ра Володимира Ґалана, що є членами КПШ, були головні радні Тарас Шпікула з Шикаґа, Дмитро Шмаґала з Клівленду, адв. Анна Чопик з Бостону, Олена Олек з Шикаґа, Осипа Олінкевич з Клівленду. Між репрезентаціями були доставці землі з могили Т. Шевченка голова Міської Ради Дітройту п-і Маруся Бек та пан і пані Калмики. Численних жертводавців на будову пам'ятника репрезентував один із найщедріших з них — д-р Богдан Олесницький з Нюарку. Акту вмурування урни з документами й землею довершили творці пам'ятника Леонід Молодожанин та архітект Радослав Жук. Урну поставлено у наперед приготоване місце та замуровано її гранітною плиткою в лівому углі постаменту. Тоді промовив ще екзекутивний секретар Українського Євангельського Об'єднання Володимир Боровський, мали коротке слово Леонід Молодожанин і архітект Радослав Жук, а український православний парох Вашинґтону протоєрей Юрій Гулей провів кінцеву молитву. І тоді, як і під час відкриття пам'ятника в червні минулого року, хор заінтонував а всі відспівали безсмертний Шевченків „Заповіт". І знову, як минулого року, як раніше безліч разів в численних українських громадах на американському континенті та як завжди на Шевченковій все ще нашій не своїй землі повітрям сколихнули могутні звуки Шевченкового заклику: „поховайте та вставайте, кайдани порвіте!" Остання формальність будови й відкриття пам'ятника Шевченкові в столиці Америки та остаточна передача його американському народові та під опіку американського Уряду була завершена. Пам'ятник Кобзареві України в столиці Америки став другою статуєю Свободи, став — як це згадав президент Джансон у своєму листі — вічною пригадкою змагань за поширення людських прав і вольностей на всіх людей у світі. Пам'ятник цей тепер уже включений в усі туристичні оглядини американської столиці і по всі часи він буде новим смолоскипом правди і волі, пошаною найбільшому борцеві за них та славою для народу, що його видав.

Бенкет і концерт

Остаточним закінченням урочистостей вмурування документів і зеллі з Канева в постамент пам'ятника Шевченкові у Вашинґтоні були бенкет і концерт, що відбулися в недалечкому від пам'ятника готелі „Мейфлавер". Бенкет, як і врочистість біля пам'ятника, започатковано співом національних гимнів: американського у виконанні пані Марії Лисогір та українського, заінтонованого хором „Прометей". Відкрив бенкет заступник голови Комітету Пам'ятника Шевченкові проф. Оекс. Архімович, а вступну молитву провів протоієрей Юрій Гулей. Привітання від місцевого Комітету Пам'ятника Шевченкові та Відділу УККомітету виголосили інж. Валентин Сім'янцев та полк. Вілліям Рибак. Привітання приявного на бенкеті президента в екзилі д-ра Степана Витвицького прочитав голова Представництва Виконного Органу Української Національної Ради д-р Євген Приходько. Слово про пам'ятник Шевченкові у Вашинґтоні та оформлення площі, на якій він стоїть, виголосили творець пам'ятника Леонід Молодожанин і архітект Радослав Жук. Тоді почесний гість на цьому прийнятті, проф. Ватсон Кірконел виголосив свою, спеціяльно з цієї нагоди написану поему на честь Шевченкові (оригінальний текст цієї поеми надрукований на іншому місці в цьому числі „Свободи"). Святочну промову виголосив голова КПШ проф. Роман Смаль Стоцький. Тоді відбулася головна урочистість вечора — вручення медалі Наукового Товариства ім. Шевченка найбільш заслуженому для здвигнення пам'ятника Шевченкові у Вашинґтоні та для поширення і перемоги Шевченкових ідеалів волі і справедливости президентові УККомітету та голові Крайового Комітету Тижня Поневолених Націй проф. Левові Добрянському. Це найвище відзначення вручив проф. Добрянському голова Ради Наукових Товариств ім. Шевченка проф. Роман Смаль - Стоцький, а проф. Добрянський в своєму слові згадав, що приймає цю почесть в імені і для всіх тих, що допомагали й допомагають йому у виконанні його завдань. Кінцеве слово мав від імені жертводавців д-р Богдан Олесницький (Повний текст промов президента Витвицького, проф. Р. Смаль-Стоцького, Леоніда Молодожанина та д-ра Олесницького буде надрукований в чергових числах „Свободи"). Урочистість закінчив молитвою о. Теодор Данусяр. Майстром церемоній були Едвард Попіль і мґр Теофіль Кульчицький, а впорядниками Ігнат Білинський, ред. Я. Шав'як та Т. Царик.

Під час бенкету відбувся концерт чоловічого хору „Прометей" з Філядельфії під диригентурою маестра Івана Задорожного та при фортепіяновому супроводі пані Лідії Бульби. Хор, що впродовж свого відносно короткого існування здобув собі вже славу одного з найкращих, виконав у своїй програмі: К. Стеценка „Прометей", Лисенка „Ой, нема, нема" (соліст О. Танчук), Лисенка „У туркені", народну мелодію „Думи мої", Гнатишина „Садок вишневий" (соліст З. Чорнобіль), Стеценка „Встає хмара" і „Гей, злітались", Потапенка „Сонце гріє", Ніщинського „Закувала та сива зозуля", Кошиця „Та болять ручки" і Китастого „Грай, кобзарю".

Члени Комітету Пам'ятника Шевченкові та почесні гості біля пам'ятника після урочистостей вмурування документів. У першому ряді (зліва) стоять: о. монсіньйор Стефан Тиханський, голова Союзу Українців Католиків „Провидіння", проф. Лев Добрянський, проф. Роман Смаль-Стоцький, проф. Олександер Архімович, президент д-р Степан Витвицький, проф. Ватсон Кірконел і пані Кірконел, Йосип Лисогір, Другий ряд (зліва): начальний редактор „Америки" Микола Пасіка, д-р Ярослав Падох, Едвард Попіль, інж. Аполінарій Осадца, д-р Володимир Ґалан, проф. Олександер Грановський, д-р Матвій Стахів, ред. Антін Драган. Третій ряд (зліва): мґр Теофіль Кульчицький, Роман Слободян, проф. Михайло Лисогір, дир. Юліян Ревай.

В АМЕРИЦІ І В СВІТІ

СОВЄТИ БУДУЮТЬ В ОБШИРІ ГАНОЮ в Північному В'єтнамі багато ракетних становищ — ствердила летунська розвідка. Під кінець минулого тижня 90 американських літаків знову бомбардували різні об'єкти в Північному В'єтнамі, головно в Кванґсуї за 55 миль на південь від Ганою. Знищено 37 військових будинків.

У МЮНХЕНІ ВІТАЛО КОРОЛЕВУ ЄЛИСАВЕТУ II в п'ятницю 21 ц. м. 100.000 німців. Кінець тижня королева і її чоловік, Філіпп Единбурзький, перевели на замку в малій місцевості недалеко Констанци, де Філіпп ходив колись до школи. З-посеред кругло 400 німецьких кревних князя Філіппа запрошено туди 25 осіб — всі вони належать до високої німецької аристократії.

Поклін Т. Шевченкові у Філядельфії

28 березня, заходами церковного проводу Катедрального Храму князя Володимира у Філядельфії відбулася, в залі Українського Клюбу Академія для вшанування Тараса Шевченка. Простора заля клюбу була заповнена дітьми парохіяльної школи українознавства та недільної школи навчання релігії, їхніми батьками і родичами, позашкільною молоддю та старшим громадянством парафії, включно з сивоволосими дідусями і бабусями.

Тиша настала на залі. Замовкли дзвінкі голоси дітей і розмови старших. Розділилась на двоє завіса. Відкрилась сцена. Очі всіх присутніх спрямувались на портрет Генія - Поета, удекорований вишитими рушниками, роботи українських жінок-патріоток.

Серця присутніх наповнились почуттям вдячности Всевишньому за послання нашому народові, обездоленому і поневоленому, свого слуги — Поета і Пророка. За портретом, вздовж сцени, стояв напоготові в два ряди церковний хор, а попереду нього другий, дитячий хор шкільної молоді. Співом Заповіту Кобзаря, що його виконав Церковний Хор, а вслід за ним, піснею — „Поклін тобі, Тарасе" виконаної дитячим хором, розпочато урочисту імпрезу. Доповідь про Тараса Шевченка, виголосив настоятель церкви о. протоієрей Стефан Біляк.

о. Біляк відтворив образ Борця-Поета, тернистий шлях його життя, підтвердив безсмертність і вселюдське значення поетичної творчости і високомистецький малярський хист Т. Шевченка.

Мистецьку частину розпочато виступом церковного хору, що виконав „Думи мої". В дальнішій програмі, чергувались спів і деклямації. Церковний хор виконав „Реве та стогне" й „Зійшов місяць" з рецитативною деклямацією — панни Ріти Никиш. Чіткість і драматична виразність співу, захоплююче звучання внутрішнього резонансу провідних голосів, вправність диригента професора Куриленка, — все це гармонійно зливалося з задумами організаторів імпрези.

Бурею довготривалих оплесків нагородили хористів і диригента хору проф. Куриленка присутні гості за чудовий спів.

Пісня „Поклін Тобі, Тарасе" проспівана чистими голосами молодечого хору учнів парафіяльної школи релігії та українознавства, милувала слух і наповнила душі батьків і всіх присутніх на залі гордістю і радістю за надійну зміну, що продовжить батьківські звичаї і традиції.

В інтервалах між співами виступали з деклямаціями творів Т. Шевченка слідуючі учні: Стефанія Курман, Лінда Гвізд, Петро Кончак, Марко Грицишин, Михайло Грицишин, Ліна Кончак, Марія Шандрук, Івась Шандрук, Юлія Пеленська. Крім того, милою несподіванкою був виступ Дебі Мельник, що виконала з успіхом на піяніно „Веснівку". Свою ніжною деклямацією, національним убранням, діти нагадали присутнім такий близький серцю і такий далекий рідний край. Варто при цьому відзначити, що дитячі імпрези мають виховне значення в формуванні світогляду дітей, бо імпрези, виконавцями яких є діти, зв'язують їх з українською Церквою, з народом, з культурою, звичаями і традиціями, з його боротьбою за незалежність.

Подякою, висловленою о. С. Біляком всім присутнім і всім виконавцям та співом Гимну України, закінчилось парафіяльне свято.

Микола Тимчук

Замість квітів на свіжу могилу
Дорогої і Незабутньої
бл. п. ТАЇСИ ЮРІЄВОЇ
складають на НТШ в Сарсель 20 долярів
Марія і Тома КОТИКИ
Христина і Мирослав ЛИСОБЕЇ

В 10-ТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого
МУЖА, БАТЬКА і ДІДА

бл. п. Григорія Пастушенка

буде відправлена
ПОМИНАЛЬНА СЛУЖБА БОЖА
в суботу, 29-го травня 1965 р.
в Церкві св. МИХАЇЛА в ГАРТФОРДІ, Конн.

•

В неділю, 30-го травня 1965 р.
на могилі Покійного на цвинтарі св. МИХАЇЛА
в ГЛЕСТОНБЮРІ, Конн.
відправиться
ПАНАХИДА

Просимо Родину і Знайомих взяти участь в тих поминальних відправах.

Дружина МАРІЯ
Донька ОЛЬГА ВЕРЕСЮК
Син МИРОСЛАВ
Синова МИРОСЛАВА
Внуки: НІНА ВЕРЕСЮК
АДРІЯНА і БОРИС ПАСТУШЕНКИ

У 20-ТІ РОКОВИНИ СМЕРТИ

бл. п. Леоніда Клименка

сотника Армії УНР
буде відправлена
в Українській Православній Церкві СВ. ТРОЙЦІ
при 359 Брум (Broome Street) в Ню Йорку
в НЕДІЛЮ, 30-го ТРАВНЯ 1965 р.
після Служби Божої
ПАНАХИДА

на яку запрошуємо всіх, хто своєю присутністю бажав би вшанувати пам'ять Покійного.

Дружина ВІРА КЛИМЕНКО-КРАВЧУК
Дочка СЛАВКА з Клименків ПАВЛОВСЬКА
з чоловіком ОЛЕГОМ і діточками

З Волі Всевишнього відійшла у Вічність в дні 23-го травня 1965 року, заосмотрена Найсвятішими Тайнами, наша Найдорожча ДРУЖИНА, МАМА, ДОНЯ і СЕСТРА

бл. п.
ЯРОСЛАВА ТИМКЕВИЧ
з дому ПАРУБЧАК
проживши 34 роки.

ЗАУПОКІЙНІ ПАНАХИДИ будуть відправлені в похоронному заведенні Литвин і Литвин, 801 Springfield Ave., Irvington, N.J. в понеділок, 24-го і вівторок, 25-го травня ц. р. о год. 8-ій веч.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ почнуться в цьому ж заведенні в середу, 26-го травня 1965 р. о год. 9-ій ранку, а відтак в українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя при Сенфорд евеню в Нюарку, Н. Дж.

В тяжкім горю:
АНТІН — муж
ДАРІЯ і РОКСОЛЯНА — діти
АНДРІЙ, СТЕПАН і ДМИТРО — брати з родинами
БАТЬКО і РОДИНА в Україні

†

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Знайомими, що в Ню Йорку, на 68 р. життя, заосмотрений Найсвятішими Тайнами, відійшов у Божу Вічність, дня 22-го травня 1965 року наш Дорогий і Улюблений БАТЬКО і ДІДУСЬ

бл. п.
ОСИП МАЛАНЧУК

довголітній директор Маслосоюзу і Банку і кол. посадник міста Зборова.

ПАНАХИДА відправиться в понеділок, 24-го травня ц. р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Петра Яреми в Ню Йорку.

ПОХОРОН відбудеться 25-го травня 1965 р. о год. 11-ій перед полуднем до церкви св. Юра, де відправиться ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА. Похоронений буде на українському цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:
син ІГОР з внучкою ЛІСЕЮ
дочка ЗІРКА ГАЛІВ з мужем МИКОЛОЮ і внучкою ЛЕСЕЮ
дочка ОСИПА ШАЛАЙ з мужем ХРИСТІЯНОМ
і дочка ОКСАНА

ГОЛОВНИЙ УРЯД УНС...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

вичерпно зреферував нові пляни і рекомендації, які вирішено одноголосно прийняти для виконання в міру фінансових і других спроможностей в такій формі рекомендацій. Рекомендації передбачають:

Затруднити окремо організаційного службовика в Головній Канцелярії у секретарському відділі;

Підшукати і прийняти на працю двох дальших обласних організаторів, для Канади і ЗДА;

Підвищити організаторську винагороду за аплікації акцидентового забезпечення;

Видати нову книжечку „УНСоюз у світлі чисел" з новими числами, цим разом в англійській мові;

Прийняти на працю по більших українських осередках „парт тайм" організаторів за відповідною винагородою;

Продовжувати більше інтензивно вишкіл організаторів і секретарів центральними і окружними курсами;

Відзначити якимись пам'ятковими нагородами довголітніх членів УНСоюзу, які є членами 50 і більше років (їх нараховує УНСоюз 620);

Посилити передконвенційну кампанію, закликаючи, щоб члени вибирали делеґатами на Конвенцію у першу чергу активних у кампанії діячів;

Влаштовувати ширші імпрези для церемоній вручування заслуженим союзовцям ювілейних відзнак;

Посилити участь головних урядовців у членській кампанії та видати заклик Головного Уряду, щоб за його прикладом пішли відділові урядовці, приєднуючи принайменше по 5 нових членів у році;

Продовжувати акцію членства у Президентському Клюбі, до якого зачисляється предсідників відділів, які приєднують по 7 і більше членів;

Звернутися із закликом до відділів, щоб придбали принайменше по 10 нових членів, до округ, щоб придбали нових членів у числі рівному сім і пів відсотка свого членства, до постійних організаторів, щоб приєднали по 60 членів у році, та до обласних організаторів, щоб самі приєднали принайменше по 100 членів, крім своєї іншої багатосторонньої організаційної праці в терені;

Видати брошурки „Факти про УНСоюз" і „Наш Товар";

Видати окремі брошурки з інформаціями про кожну клясу зокрема;

Повести посилену акці поширення акцидентового забезпечення;

Видати стінний календар УНСоюзу;

Видати податковий підручник накладом УНСоюзу;

Опрацювати пляни можливого задержування дивіденд на рахунок збільшення суми забезпечення членів або оплату вкладок.

Збільшити опіку над відділами за посередництвом обласних організаторів і посилити акцію творення нових відділів УНСоюзу по українських осередках;

Скріпити організаційну працю УНСоюзу на терені Канади за посередництвом, а то й ініціятивою Канадійської Канцелярії такими заходами, як: видаванням канадійської „Трибуни УНСоюзу", затрудненням обласного і окружних організаторів у Канаді, поїздкою Директора Канадійської Канцелярії на Захід Канади для активізації відділів і округ, уділюванням морґеджів для членів УНСоюзу та їх громад, радієвими програмами і т.п.;

Подбати про те, щоб у далеких українських осередках були подані у телефонічних книжках числа телефонів чи то місцевих секретарів чи Відділів під іменем УНСоюзу.

Затверджено бюджет

По прийнятті повищих рекомендацій, розглянено і затверджено адміністраційний бюджет УНСоюзу, що його предложив Головному Урядові головний касир Роман Слободян.

Рекомендації Головної Контрольної Комісії

В імені Головної Контрольної Комісії відчитав її голова д-р Володимир Ґалан ряд пропозицій, які після обширної дискусії прийнято одноголосно, як резолюції, між ними:

Головний Уряд доручає Будівельному Комітетові УНСоюзу випрацювати плян придбання нового будинку на Головну Канцелярію до п'яти місяців та подати його до відома членам Головного Уряду.

Головний Уряд доручає Екзекутиві приступити негайно до організації архіву, музею та бібліотеки УНСоюзу і повідомити про це всі відділи, щоб вони зберігали всі союзові пам'ятки та пам'ятки американських і канадійських українців;

Головний Уряд схвалює усі предложені пляни Головної Контрольної Комісії відносно реформи діловодства УНСоюзу, „Союзівки" і „Свободи" та доручає Головній Контрольній Комісії спільно з Екзекутивою вводити ці реформи в життя:

Головний Уряд вважає, що „Союзівка" має залишитися інституцією членів і для членів УНСоюзу і тому дальша її розбудова може діятися тільки з приходів „Союзівки";

Видатки на всі конечні поправки на „Союзівці" можуть бути зроблені тільки за апробатою членів Головного Уряду, яку можна б одержати від них між річними нарадами кореспонденційним способом;

Головний Уряд рекомендує доповнити склад Культурної Комісії УНСоюзу всіми членами редакції „Свободи" і головним радним М. Куропасем, та створити в цій Культурній Комісії окремі референтури: видавництва, архівів, виховання (таборів) і освітньо-дослідної;

Головний Уряд УНСоюзу вітає Українських Січових Стрільців з нагоди 50-річчя вимаршу першої сотні УСС і започаткування цим їх збройної боротьби за Українську Державу.

Видавничі рекомендації

На внесення головного редактора Антона Драгана річні наради Головного Уряду прийняли однозгідно м. ін. такі рекомендації в справах публікацій УНСоюзу:

З уваги на значне збільшення коштів видавання „Свободи" та необхідність забезпечити пресовому органові УНСоюзу фінансову базу для дальшого розвитку, Головний Уряд рекомендує 26-ій Конвенції УНСоюзу: збільшити ціну передплати за „Свободу" та зобов'язати всіх дорослих членів, які звільнені від обов'язку передплачування щоденника, щоб вони передплачували англомовний „Український Тижневик";

З уваги на те, що „Свобода" і УНСоюз були ініціяторами акції в справі здійсненої вже побудови пам'ятника Т. Шевченкові у Вашинґтоні, як і з уваги на те, що ця ініціятива, як і дальша участь УНСоюзу і „Свободи" у цій, здійсненій всією українською громадою в ЗДА акції повинні бути з'ясовані для історії, Головний Уряд УНСоюзу рекомендує Екзекутиві перевірити можливість публікації окремої книжки п.н. „Пам'ятник Т. Шевченкові у Вашинґтоні у документах УНСоюзу та повідомленнях „Свободи";

З уваги на необхідність забезпечення відповідною виховною лектурою тих дітей, які не володіють українською мовою, Головний Уряд УНСоюзу рекомендує Екзекутиві розглянути можливість періодичної публікації англомовних оглядів („Дайджест") „Веселки".

Головний Уряд прийняв запропоновані головним редактором А. Драганом точки у формі рекомендацій разом із додатковими рекомендаціями Комісії для прав „Українського Тижневика", в яких говориться про пляни покращання цього англомовного видання для скріплення його провідної ролі у вихованні та постійного контакту з молоддю, яка не володіє українською мовою. Рекомендації від Комісії, яка продовжуватиме свою діяльність до конвенції, предложила в її імені головна радна Гелен Олек.

Крім цих резолюцій і рекомендацій, схвалено ще цілий ряд інших, що їх запропонували поодинокі члени Головної Контрольної Комісії та Головної Ради. Всі ці рішення будуть опубліковані в офіціяльному Протоколі з нарад в короткому часі.

Після вичерпання порядку нарад, гол. предсідник Йосип Лисогір в заключному слові ствердив, що ці річні наради можна зарахувати до найуспішніших і найбільш творчих та, подякувавши всім членам Головного Уряду за працю і співпрацю, закрив наради в п'ятницю, 21-го травня о год. 3-ій по полудні. На закінчення нарад всі їх учасники традиційно відспівали „Ще не вмерла Україна". Безпосередньо після того багато учасників нарад виїхали прямо до Вашинґтону, щоб чергового дня, в суботу 22-го равня, взяти участь в урочистостях вмурування документів у постамент пам'ятника Тарасові Шевченкові.

В АМЕРИЦІ

В НЕДІЛЮ 23-го ТРАВНЯ В ДОМІНІКАНСЬКІЙ РЕСПУБЛІЦІ БУЛО ВЖЕ ТРИ ДНІ ПЕРЕМИР'Я, і це був найспокійніший день він 24-го квітня, коли там почалися заворушення. Обидві сторони, це значить збройні сили генерала Імберта Баррераса, що є головою хунти, і полковника Каманя Деня, що є ніби законним президентом, заявили, що не зачнуть боротьби, якщо не будуть заатаковані. Особистий висланець президента Джансона МекДжордж Банді продовжує зусилля скласти новий уряд із Антонієм Ґузманом на чолі. Але прихильники уряду національної відбудови, яких очолює ген. Імберт Баррерас є проти того, щоб Ґузман очолював уряд, бо він був міністром в уряді кол. президента Хуана Боша. Ген. Імберт заявив, що він не погодиться на те, щоб йому хтось диктував. Але в політичних колах уважають, що він не має належної підтримки в країні.

КОНҐРЕС В ЦЬОМУ ТИЖНІ МАЄ ВИРІШУВАТИ П'ЯТЬ ВАЖЛИВИХ СПРАВ: законопроєкт про виборчі права, медичну і шпитальну опіку над старшими, допомогу закордонові, скасування т. зв. права на працю в деяких стейтах та законопроєкт про допомогу коледжам. В Сенаті вже у вівторок 25-го травня голосуватимуть над проєктом, щоб обмежити дебати над проєктом про виборчі права, бо 38 сенаторів поставили такий внесок. Палата вже в понеділок 25-го травня почала дебати над проєктом допомоги закордонові в сумі $3,367,000,000, на $12,700,000 менше, як домагався уряд. Палатна Комісія Праці почала в понеділок 25-го травня дебати над скасуванням закону про працю. Палатна Комісія Виховання цього тижня має нараджуватися над допомогою коледжам, а Сенатська Комісія над медичною опікою для старших.

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН ЗАКЛИКАЄ КОНҐРЕС ЯКНАЙСКОРШЕ СХВАЛИТИ ІМІҐРАЦІЙНИЙ ЗАКОН. Президент пропонував новий іміґраційний закон 13-го січня, а тепер знов закликав конґресових провідників якнайскорше схвалити закон, в якому не було б квот, що обмежували б число іміґрантів із деяких держав. Новий справедливий закон, на думку Президента, зробив би добре враження за кордоном, де тепер неприхильно ставляться декуди до ЗДА у зв'язку з подіями у В'єтнамі й Домініканській Республіці. Цей законопроєкт опрацьовує Палатна Правнича Підкомісія. Сенатська Правнича Підкомісія має почати переслухання 2-го червня.

БРИТАНІЯ І ФРАНЦІЯ ПОГОДИЛИСЬ ЩОДО СПІЛЬНОЇ ПРОДУКЦІЇ двох військових літаків: офіційно повідомив про це британський міністер оборони Деніс Гілі в палаті громад. Вже раніше Британія погодилася спільно з Францією закінчити підготовчі досліди продукувати суперсонічний пасажирський літак „Конкорд".

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

НЕЗГРАБНІСТЬ

Кореспондент Г. Ковтун у часописі „Молодь України" з 30 квітня ц. р. передає враження малярки-модельєрки Ізабелли Вакуленко: „...непривабливий вигляд крамниць, відділів, кіосків, на яких вивішена незграбна білизна, кохти, дитячий трикотаж".

Вісімсот моделів на рік — такий плян будинку моделів. А фабрики України освоюють щонайбільше двісті. Три чверті робітного часу, пошуків, знахідок, малюнків, — пише кореспондент, — ідуть на сміття. Не тому, що це погано, а тому, що не можуть оте все запровадити.

ПОСМІХАЙСЯ

У „Молоді України" з 5 травня ц. р., присвяченій т. зв. Дневі Преси, в статті „Люди, земля і ти" є таке місце, як совєтські фотокореспонти роблять світлини „щасливих":

— Стань отак, голову он як, посміхайся...

Словом, буде портрет!

ХТО КОГО „ЗАВОЮЄ"?...

Якщо підлітка не „завоює" школа, значить переможе вулиця, — пише 30 квітня кореспондент „Молоді України" Т. Журбицька про організацію літнього відпочинку старшоклясників міста Києва.

Як же виглядає ця всесильна вулиця?

Вулиця — це темні підворіття, „королі", порушення громадського порядку.

ДУБОВИЙ ПАРК НА ХОРТИЦІ

На острові Хортиця мешканці Запоріжжя заклали великий дубовий парк ім. Тараса Шевченка. („Радянська Україна" з 30 квітня ц. р.).

У СВІТІ

НА РАДІ БЕЗПЕКИ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ СССР ПОНІС ПОГАНУ ПОРАЗКУ: його внесок, який „засуджував" Америку за її становище до Домініканської Республіки, осягнув тільки один його власний голос. Остаточно, в минулу суботу 22 травня, після кількох невдачних голосувань, коли ніодна пропозиція не могла здобути мінімуму 7 голосів — прийнято всіма 10 голосами, при одному голосі Америки, що стрималась, внесок Франції, який закликає до „тривкого перемир'я" в Санто Домінґо, при чому генеральний секретар ОН має звітувати про „виконання тієї резолюції".

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ У ТАНТ перестеріг, що дальше леґковаження терену ОН зведе ту установу до „дискусійного форуму" без змоги приймати рішення. У Тант мав виголосити ту промову в Квінс-університеті в Кінґстоні, Онтеріо, Канада, але відкликав свою подорож туди з уваги на Домініканську кризу.

БРИТІЙСЬКИЙ УРЯД ПАРТІЇ ПРАЦІ ВІДКЛАВ ПЛЯНИ націоналізації стальної промисловости до осени. Він прийшов до переконання, що цей плян спричинився до зменшення симпатій громадянства до соціялістичної Партії Праці та пересунення їх знову в сторону Консервативної партії, що яскраво виявили висліди минулотижневих виборів до міських рад. Уряд думає, що через літо й деякі реформи соціяльного характеру він відбудує свої давні впливи в народі й тоді легше буде перевести закон про націоналізацію стального промислу.

ТАРЗАН, ч. 5 438. Дон Рід оповідає...

— Що ще вам докучало? — запитав Тарзан. — Гаразд, — згадував Дон, — після того, як ми вперше станули табором...

— Клайд був дуже зайнятий чищенням своєї рушниці

— І нагло рушниця вистрелила! Куля свиснула і мало що не поцілила мене!